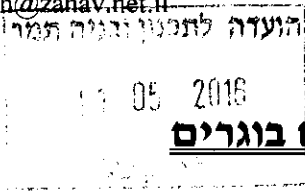

13.11.15

שמירה על עצים בוגרים

נספח לתכנית מס. 656-0335901 תיקון תוואי כביש 2 במתחם התיירות בים המלח, נספח מנחה חוות דעת אגרונומית לעצים

סוג התוכנית: תכנית מתאר מקומית עם הוראות של תכנית מפורטת

שטח התוכנית: 354.539 דונם

מרחב תכנון מקומי: תמר

מרחב תכנון מחוזי: מחוז דרום

גושים וחלקות בתוכנית

מספר גוש	סוג גוש	חלק / כל הגוש	מספרי חלקות בשלמותן	מספרי חלקות בחלקן
100145	מוסדר	חלק		5, 1-2
100146	מוסדר	חלק		2, 6
100422	מוסדר	חלק	48	49-51, 47, 9

תיאור כללי לאתר ולעצים

כביש המלונות בים המלח, באזור המכונה "אזור הביניים", מחבר בין אזורי המלונות בעין בוקק ובחמי זוהר. עקב עליית המפלס במאגר (בריקה 5 בתפעול מפעלי ים המלח) נדרשת הסטת הכביש כדי למנוע הצפתו ופגיעה בתשתיות המוטמנות לאורכו. תת"ל 35 (אושרה בשנת 2012) ל"הגנות החופים בים המלח ותשתיות נלוות - ההגנות הדחופות" ייעדה תוואי לכביש זה, עוד טרם החל התכנון ההנדסי שלו. עם התקדמות התכנון ההנדסי של הכביש והתשתיות האמורות לעבור לאורכו נדרש לבצע עדכון התוואי המוצע של הכביש ביחס למופיע במסמכי תת"ל 35. תכנית זו, בסמכות הועדה המקומית, אשר הינה תכנית איחוד וחלוקה בהסכמת בעלים, מסדירה על פי התכנון המפורט את התוואי החדש של הכביש והתשתיות בתחומו ואת עבודות העפר הנדרשות לשם ביצועו וכן מגדירה את שטחי ההתארגנות לצורך ביצועו. אישורה של תכנית זו מתאפשר מכוח סעיף 6.83 ד' בתת"ל/ 35 הקובע: "תכנית שתשנה את תוואי או גובה הכביש באזור הביניים לא תהווה שינוי לתכנית זו".

תחום התכנית רובו ככולו ב"אזור הביניים" שבין המתחמים הקיימים של בתי המלונות מצפון ומדרום, במורדות ובערוצים הבלתי מופרים ממזרח לכביש 90. בתחום התכנית בעקר עצי שיטה סלילנית והסוכך המצויים בערוצי הנחלים השטפוניים, סה"כ 16 פרטים של עצי שיטה מתוכם רק 4 עצים שנמצאו ונקבעו כבעלי ערכיות גבוהה מאד לשימור. עץ בודד מתוך קבוצה זו של 4 עצי שיטה בעלי ערכיות גבוהה מאד לשימור, נדרש להעתיק. פרט בודד מקבוצת עצי השיטה מת. למעט עצי השיטה בנחל רום, שם מתוכנן גשר מעל הערוץ, עבודות הפתוח בשטח המדרוני הצחיח, עם עצי השיטה הסלילנית ושיטת הסוכך, כוללות שינוי מהותי בגבהים הקיימים ושינוי בערוצים השטפוניים באופן שאינו מאפשר את שימור עצי השיטה. סביר כי השינוי במשטר הזרימה השטפוני ישפיע על עצי שיטה המצויים במורד מזרחית לכביש 2, גם בעצים שאינם בתחום התכנית בנדון. בחינה לאותם עצים הנמצאים מחוץ לתחום התכנית, ואשר כבר נסקרו ב"תכנית מתחם התיירות בים המלח", מעלה כי ממילא לא ניתן יהיה לשמר בעתיד עצים אלו והם נקבעו בהסכמה עם פקיד היערות לסטטוס העתקה (למעט עץ בודד שמספרו 590 שנקבע לשימור). עוד מצויים בתחום התכנית לכביש 3 עצים נוספים שיוף מצוי (פרט בודד), ואשל היאור (2 פרטים).

דני אלמליח - אגרונום

מומחה לגנות נוי, ייעוץ, תכנון, פיקוח בפיתוח ובאחזקה

רח' ירושלים 27, פרדס-הנה כרכור 37076

טל': 04-6371195 נייד: 052-3494616

E-mail: elmalich@zahav.net.il

פקס: 04-6271928

לחוות הדעת מצורפים תסריט העצים, טבלת מצאי עם תיאור מפורט לעצים וערך חלופי. להבנת התמונה המלאה והערכים היחסיים לכריתה והעתקה יש לעיין בחוות דעת זו יחד עם חוות הדעת, מצאי העצים והתכניות לכלל הפרויקט לפתוח של מתחם התיירות. נציין כי תכנית מתחם התיירות בים המלח (מס. 656-0254458) הוצגה ונדונה עם פקיד היערות וכי המלצתנו לתכנית כבר ניתנה. תכולת נספח תכנית זו הינה חלק מנספח תכנית מתחם התיירות בים המלח ללא כל שינוי בסטטוס העצים הקיימים.

הכנות למתן חוות הדעת

לצורך הכנת חוות הדעת בקרתי סיירתי בתוואי הכביש וערכתי עם מתכנתת הנוף וצוות התכנון דיון לסטטוס העצים. העצים מוספרו בשטח ועל גבי תסריט העצים. בחלק מהעצים השטפונות של השבועות האחרונים גרף את המספרים שהוצמדו לגזעי העצים העצים נבחנו על ידי למצב בריאותם, גודלם הפיזי, מיקומם ביחס לתוכנית המוצעת והשפעתם של אלו על האפשרויות השונות, שימור/העתקה/כריתה. ראה טבלת מצאי ומפה מצורפים.

הגנת האילנות

1. על פי תיקון 89 לחוק התכנון ולצו אילנות מוגנים העצים מוגנים וחל איסור על כריתתם השחתתם או העתקתם.
2. בסמכות פקיד היערות להפעיל שקול דעת באם לתת רשיון כריתה או העתקה וכן לקבוע את התנאים למתן הרשיון, כדוגמא את איכות העתקה מועד העתקה ועוד על פי הנוהל כפי שקבע פקיד יערות ראשי במשרד החקלאות.
3. לצורך כריתה או העתקת העצים יש לפנות לקבלת רשיון מפקיד היערות האזורי קק"ל.
4. ערך העצים נקבע להלן על פי הנהלים לערך ניקוד כפי שקבע פקיד יערות ראשי.
5. על פי הסיכום לערך הניקוד תינתן ההכרעה לסטטוס העץ, שימור/כריתה/העתקה.
6. פקיד היערות רשאי להפעיל את שיקול דעתו ולהכריע במקרים גבוליים או בנסיבות מיוחדות.

ערך הניקוד בעצים (העצים שמספריהם מודגשים בעלי הערך הגבוה ביותר, ראה טבלת מצאי לסקר)

מס. העץ	שם העץ	נדירות	ערכיות הסוג	חשיבות נופית סביבתית	בריאות	סיכום הנקודות	סטטוס לפי ניקוד	סטטוס מבוקש לרשיון	כמות
603, 604, 605, 606, 607, 613, 729, 899	שיטה הסוכך/ סלילנית	3	3	2/3	2/3	10-12	שימור	שימור	8
727, 728, 897, 901, 905, 906, 907	שיטת הסוכך/ סלילנית	3	3	2/3	2/3	10-12	שימור	העתקה	7
898	שיטה הסוכך	3	3	0	0	6	כריתה	כריתה	1
610	שיזף מצוי	2	2	2	3	9	העתקה	שימור	1
592, 738	אשל היאור	1	1	1	3	6	כריתה	כריתה	2

הערות לחישוב ערך הניקוד:

ערך הניקוד לכל מדד הוא בין 1-3, ניקוד מירבי 3 וניקוד מינימלי 1
המדדים לבחינת העצים: נדירות, ערכיות סוג העץ (כפי שקבע פקיד יערות ראשי), חשיבות נופית
סביבתית, מצב בריאותי – "משך חיים"

- עצים בעלי ערך ניקוד עד 6 נקודות ניתן להתיר את כריתתם
- עצים בעלי ערך ניקוד 7-9 ניתן רישיון העתקה
- עצים בעלי ערך ניקוד 10 ניקוד ומעלה יש לשמר על פי תכנית

השיטה הסלילנית ושיטת הסוכך

1. השיטה הסלילנית ושיטת הסוכך מותאמים היטב לתנאי האקלים, הקרקע המליחות באזור ים המלח.
2. עץ בר זה תרומתו הסביבתית לבעלי חיים ובעלי כנף, חרקים, בנוף ובצל משמעותית וחשובה ביותר.
3. עצים אלו בטבע מתקיימים מנגר שטפונוי ומים הנמצאים בעומק רב.
4. ניתוק העצים מקציר הנגר יביא למותם.
5. בכל מקום בו משמרים את העצים אך מנתקים את קציר הנגר יש להשקותם קודם לפתוח, במהלך הפתוח לאחריו לכל חיי הצמח.
6. בכל מקום בו קיים צורך בפתוח יש לבחון בראש וראשונה את שימורם של עצים חשובים אלו.
7. אין די ניסיון מצטבר כדי להעריך את הצלחת העצים בהעתקה.
8. על פי מקור העצים מסאוונה עם גשמי קיץ, הבלבול הקייצי לאחר שטפונוט מאוחרים בעונה וכן מתצפית על מערכת השורשים, הערכתי המקצועית היא כי ניתן להעתיק עצים אלו בחודשי הקיץ, הסתיו המוקדם והאביב המאוחר אך בהליך של הכנה מוקדמת לתקופה של 3-12 חודשים, חיתוך שורשים, השקיה וגזום קל של הנוף.

שיזוף מצוי

1. עץ מהיר צימוח עם נוף מצל ורחב.
2. הסוג והמין מותאם היטב לתנאי הקרקע והאקלים באזור.
3. הפרטים שנסקרו בוגרים ומפותחים ובעלי ערך נופי ותרומה בצל גבוהים.
4. יש לעשות מאמץ לשמר עצים קיימים ולגזום את העצים לבטיחות והרמת נוף ככל שידרש.
5. עצים אלו מועתקים באחוזי הצלחה גבוהים.
6. בכל מקום בו לא ניתן לשמר מין זה מומלץ להעתיקו.

אשל היאור

1. עץ בר/שיח גדול המותאם היטב לתנאי האקלים, הקרקע המליחות באזור ים המלח.
2. תרומתו העקרת סביבתית בשירותי האבקה צוף, מסתור וצל לחרקים בעלי כנף וציפורים.
3. העץ שכיח ביותר וזורע עצמו באופן חופשי במרחב בכל נקודה רטובה ושטחי הגינון.
4. בכל מקום בו קיים צורך בפתוח יש להעדיף את כריתתו.

העתקת העצים – בהתאמה לתנאי האקלים של אזור ים המלח

שיטה סלילנית ושיטת הסוכך

1. במידה ויוחלט על העתקת חלק מהעצים ממינים אלו היא תבוצע כהעתקה ניסיונית תוך בקרה לתהליך ההכנה, העתקה והקליטה וליווי אגרונומי.
2. העתקה בפועל תבוצע בסתיו המוקדם או האביב המאוחר.
3. העתקה בהכנה מוקדמת בלבד לתקופה של 3-12 חודשים.

4. ההכנה תכלול שטיפת הקרקע, תוספת מצע גדול, חיתוך שורשים הדרגתי, השקיה במים מתוקים, חיפוי, הזנה וגזיון קל של הנוף.
5. מבין חלופות העתקה ניתן לשקול העתקת העצים עם מערכת שורשים חשופה וגדולה בשילוב של חפירה עמוקה ורחבה ושטיפה של הקרקע מבית השורשים. אופי הקרקע של חלוקי אבן וחול מאפשרים פעולה אפקטיבית של חילוץ מערכת שורשים גדולה. העתקה ניסיונית מסוג זה מומלץ כי תשקל על פי היקף עבודות העפר, בעצים בינוניים וקטנים ובחודשי האביב (מרץ-אפריל).

העתקת שיזף מצוי

1. עונת העתקה למין זה בכל חודשי השנה למעט יולי אוגוסט עם העדפה להעתקה בחודשים אוקטובר-נובמבר, פברואר-אפריל.
2. העתקה מומלצת ללא הכנה מוקדמת, גזיון של עד כ 30% מהנוף והלבנה אפקטיבית של כל חלקי העץ.
3. לאחר העתקה יש להקפיד על השקייה רצופה או בפולסים למשך שבוע ימים ולאחר מכן על בסיס יום יומי.
4. העתקה תבוצע בפקוח אגרונומי ועל בסיס מפרט טכני.

סיכום

1. עצי אשל היאור ללא חשיבות מיוחדת, ככל שנדרש מומלץ לכתם.
2. עצי שיטה סלילנית בעלי חשיבות נופית וסביבתית גבוהה ביותר.
3. אמנם לא ניתן לשמר בתכנית זו את כל עצי שיטה סלילנית ושיטת הסוכך אך יש לראות תוצאה זו בראייה הכללית של התכנית לשימור סוגים ומינים חשובים אלו של עצים.
4. קיים קושי להעריך את מידת ההשפעה של הקמת הכביש על השרדותם של עצי השיטה במורד, זאת כתוצאה מהפתוח והשינוי במשטר הזרימה של אירועי השטפון.
5. העתקת עצים מסוימים אלו של שיטה סלילנית ושיטת הסוכך יכולה לשמש ללימוד וצבירת ניסיון לקראת הצורך בהעתקת פרטים נוספים בעתיד של מינים אלו ובפרטים גדולים.

תכנית מס. 656-0335901 תיקון תוואי כביש 2 במתחם התיירות בים המלח

סקר מצאי עצים כללי, אוגוסט 2014 עדכון למצאי ולסטטוס מתכנן 15.11.15 - הוכן ע"י אגרונום דני אלמליח ונורית חרמון

הערות לטבלה: יש לעיין בטבלת מצאי העצים יחד עם חוות הדעת המוצרפת ומפת העצים. ראה בחוות הדעת ערך ניקוד לעצים לפי סוג ומין מפתח הסימנים: ערכיות יוצאת דופן, AAA ערכיות AA גבוהה ביותר...D נמוכה, +++ חובת שימור, + המלצה לשימור, - אין חובת שימור

מס' עץ	שם העץ	ערכיות	גודל	גובה/קוטר צמרת (בדקלים גזע נקי)	קוטר 1	קוטר 2	קוטר 3	מצב עץ	מקום	כמות	ערך חלופי ש	סטטוס אגרונום	סטטוס מתכנן	המלצת שימור
592	אשל היאור	C	בינוני	3/4	15	10		טוב	גינה/נוף/ בוודד/ציב ורי	1	967	שימור/כרי תה	כריתה	-
603	שיטת הסוכך	A	בינוני	3/7	15	15	10	טוב	גינה/נוף/ בוודד/ציב ורי	1	3,504	שימור/הע תקה	שימור	+++
604	שיטת הסוכך	B	קטן	2/3	10	10		טוב	גינה/נוף/ בוודד/ציב ורי	1	1,356	שימור/הע תקה	שימור	+
605	שיטת הסוכך	B	בינוני	2.5/4	30			טוב	גינה/נוף/ בוודד/ציב ורי	1	8,139	שימור/הע תקה	שימור	+
606	שיטה סלילנית	A	גדול	4/5	30			טוב	גינה/נוף/ בוודד/ציב ורי	1	8,139	שימור/הע תקה	שימור	+++
607	שיטה סלילנית	A	גדול	5/12	30	25		טוב	גינה/נוף/ בוודד/ציב ורי	1	10,965	שימור/הע תקה	שימור	+++
610	שיזף מצוי	A	בינוני	5/4	40			טוב	גינה/נוף/ בוודד/ציב ורי	1	13,665	שימור/הע תקה	שימור	+++
613	שיטת הסוכך	A	בינוני	6/6	20			טוב	גינה/נוף/ בוודד/ציב ורי	1	3,617	שימור/הע תקה	שימור	+
727	שיטת הסוכך	A	בינוני	5/8	25	20	20	טוב	גינה/נוף/ בוודד/ציב ורי	1	9,269	שימור/הע תקה	העתקה	+
728	שיטה סלילנית	A	בינוני	5/7	15	15	15	טוב	גינה/נוף/ בוודד/ציב ורי	1	4,069	שימור/הע תקה	העתקה	+
729	שיטה סלילנית	B	בינוני	2.5/3	10	10		טוב	גינה/נוף/ בוודד/ציב ורי	1	1,356	שימור/הע תקה	שימור	+

תכנית מס. 656-0335901 תיקון תוואי כביש 2 במתחם התיירות בים המלח

סקר מצאי עצים כללי, אוגוסט 2014 עדכון למצאי ולסטטוס מתכנן 15.11.15 - הוכן ע"י אגרונום דני אלמליח ונורית חרמון

מס' עץ	שם העץ	ערכיות	גודל	גובה/קוטר צמרת (בדקלים גזע נקי)	קוטר 1	קוטר 2	קוטר 3	מצב עץ	מקום	כמות	ערך חלופי ש	סטטוס אגרונום	סטטוס מתכנן	המלצת שימור
738	אשל היאור	B	גדול	3/8	15	10	10	טוב	גינה/נוף/ בודד/ציב ורי	1	1,143	שימור/כרי תה	כריתה	-
897	שיטת הסוכך	B	בינוני	3/3	20	20	15	בינוני	גינה/נוף/ בודד/ציב ורי	1	4,832	שימור/הע תקה	העתקה	+
898	שיטת הסוכך	D	בינוני	3/2	30	30		מת	גינה/נוף/ בודד/ציב ורי	1	0	כריתה	כריתה	-
899	שיטת הסוכך	B	בינוני	3/3	15	15	15	בינוני	גינה/נוף/ בודד/ציב ורי	1	3,052	שימור/הע תקה	שימור	+
901	שיטת הסוכך	A	גדול	4/5	20	15	15	טוב	גינה/נוף/ בודד/ציב ורי	1	5,652	שימור/הע תקה	העתקה	+
905	שיטה סלילנית	B	קטן	2/3	5	5	5	טוב	גינה/נוף/ בודד/ציב ורי	1	452	שימור/הע תקה	העתקה	+
906	שיטה סלילנית	AA	גדול	4/6	25	25	25	טוב	גינה/נוף/ בודד/ציב ורי	1	11,304	שימור/הע תקה	העתקה	+++
907	שיטה סלילנית	B	קטן	2/2	5	5	5	טוב	גינה/נוף/ בודד/ציב ורי	1	452	שימור/הע תקה	העתקה	+

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ובניה
"תמר"
אישור תכנית מסי 6560335901
הועדה המקומית החליטה לאשר את התכנית
בשיבתה מסי 20/6004 מיום 17.4.16
מחנכס הועדה _____
ק"ר הועדה _____

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ובניה
"תמר"
חנדעה על אישור תכנית מסי 6560335901
פורסמה בעיתונות כ"ב כסלו תש"ס ביום 27.5.16
באתר רשמי ביום 26.5.16
ברשות המקומית מ"ג ביום 29.5.16
באינטרנט ביום 16.5.16

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ובניה
"תמר"
תכנית מסי 6560335901 פורסמה לאישור
ב.פ. מסי 727 ביום 24.5.16 עמ' 7198